

Ajuntament
de Barcelona

Memòria d'Activitats 2021

Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional

Index

0. Presentació	3
1. Compromís amb la Justícia Global: 2021 en xifres	5
2. Una cooperació de ciutat a ciutat.....	9
3. Acció Humanitària	15
4. Una cooperació transformadora: l'Educació per a la Justícia Global i la promoció de la coherència de polítiques	17
5. Defensa dels drets humans	21
6. Convocatòria de subvencions 2021.....	24
7. Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament	27
8. Equip humà i col·laboracions.....	28
9. Millora de capacitats i estructura	30

0. Presentació

Ha estat el segon any de la pandèmia mundial. La Covid ha anat mutant. El 2021 ha estat l'any en què ha predominat la variant delta, que ha produït gran mortalitat en països com l'Índia o Brasil. Al novembre es van detectar els primers casos de la variant òmicron després que Sudàfrica anunciés, de forma transparent i exemplar, la seva existència. La reacció va ser el tancament de la mobilitat i comerç amb aquest país per part de la comunitat internacional. Més tard, òmicron esdevindria la variant dominant. Ara bé, tant la delta com l'òmicron han provocat nous tancaments de fronteres. Durant el 2021, en conseqüència, bona part dels viatges i els contactes socials necessaris per a una bona qualitat dels projectes de cooperació ha restat en *stand by*. La vacunació massiva ha anat arribant a Amèrica Llatina i Àsia i òbviament a Occident. Només ha quedat amb ràtios molt baixes de vacunació el continent africà, malgrat que sortosament, no s'ha produït el nombre de víctimes directes que s'esperava. Des de l'Ajuntament s'ha volgut fer una crida a aquesta situació d' "apartheid sanitari" al continent africà, tot desplegant via Unicef una contribució a la iniciativa COVAX amb 325.000 EUR destinats al Senegal. També s'ha activat un ajut de 100.000 EUR d'emergència Covid a l'Índia via Oxfam.

Ha estat un any de crisi econòmica a gran escala, fet que ha produït majors incentius per migrar i ha augmentat la diversitat i nombre de col·lectius vulnerables. Les desigualtats han incrementat profundament. L'escalada inflacionària ha començat el 2021. La UE ha incrementat les mesures contra la migració irregular, per la qual cosa el nombre de víctimes mortals i l'ús geopolític dels països de les migracions per part dels països en trànsit s'ha incrementat.

Els programes de fons de la Direcció s'han mantingut: compra pública i drets humans, protecció de defensores de drets humans (acolliment de periodistes amb els dos programes de Barcelona), cooperació ciutat a ciutat per mitjà de la multiplicació de les exitoses fórmules híbrides de cooperació entre ciutats en forma de "microxarxes d'estratègia urbana" com les desenvolupades amb el CIDEU, els projectes d'aprenentatge servei, etc.

Pel que fa al front de l'educació per a la justícia global, hem sofert la pèrdua de la Laura Rubio, una referent i impulsora incansable de l'aprenentatge servei i de l'educació transformadora en general. Descansi en pau.

Finalment, l'any ha tingut moments significatius, com la celebració del *World Peace Congress* impulsat per l'*International Peace Bureau* a Barcelona; el Fòrum de l'Alimentació Sostenible, en què GRAIN, la Revista Sobirania Alimentària i el propi Ajuntament, en el marc del seu conveni amb la DJGCI, van presentar l'estudi sobre l'impacte del Port de Barcelona, les importacions de soja, i la "connexió Barcelona-Bolsonaro". I també la reacció ràpida de suport a la constitució de la Missió Catalana a Colòmbia, impulsada per la Taula Catalana per Colòmbia, al juny, per la repressió dels joves colombians a Cali i Bogotà durant el *Paro Nacional*, i la presentació de l'informe de resultats.

La Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional (DJGCI) té per missió promoure, coordinar i gestionar la política pública municipal de cooperació per a la justícia global.

Aquesta política pública ha d'afrontar, conjuntament amb altres actors de la ciutat (organitzacions, universitats, instituts de secundària, etcètera), els efectes i les causes de la injustícia econòmica a escala global, la injustícia ambiental i climàtica, les injustícies lligades a la identitat de gènere i a les violacions de drets humans associades a la creació de fronteres per evitar la mobilitat de les persones.

Aquesta Memòria anual recull una anàlisi de totes aquelles iniciatives i actuacions en matèria de cooperació en què ha estat implicat l'Ajuntament de Barcelona a través de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional (en endavant, DJGCI). Seguint amb la metodologia emprada l'any passat, la Memòria d'activitats considera l'execució de projectes en la forma d'assistències tècniques, la signatura de convenis i protocols, i la subvenció de projectes a iniciativa d'altres actors duts a terme durant l'exercici 2021.

Amb la ferma voluntat de donar resposta a les recomanacions i objectius internacionals de destinar el 0,7% de la Renda Nacional Bruta a l'ajut oficial al desenvolupament, l'Ajuntament de Barcelona, l'any 2015, va dedicar el 0,7% dels seus ingressos propis a actuacions de cooperació i educació per a la Justícia Global. Aquesta fita assolida l'any 2015 s'ha mantingut en el temps, també l'any 2021, en la mesura que el pressupost de la DJGCI correspon a aquest percentatge. En concret: 10.385.735,74 EUR. D'aquest pressupost, s'ha executat un 88,59 %, això és, 9.201.182,71 EUR.

Totes les iniciatives i actuacions recollides en aquesta Memòria s'emmarquen dins el [Pla Director 2018-2021](#) (en endavant, PD), que pretén impulsar una etapa renovada de la cooperació de Barcelona, orientada vers la justícia global i amb un marcat caràcter urbà i municipalista. Aquest nou enfocament s'articula al voltant de tres pilars fonamentals, i alhora complementaris: el caràcter urbà i municipalista, l'orientació vers l'assoliment de la justícia global, i la seva concepció de banda ampla. Consegüentment, planteja tres transicions o línies de progrés: avançar des d'una cooperació al desenvolupament a una cooperació per a la justícia global, articulada entorn dels eixos de justícia econòmica, justícia ambiental, justícia de gènere, dret de les persones a refugi, a desplaçar-se i a migrar, els drets humans, la cultura de la pau i la noviolència, i els drets fonamentals de les persones en situacions d'emergència; passar d'una cooperació subsidiària dels estats a una que doni centralitat a l'agenda urbana i municipalista, que promogui la governança democràtica de les ciutats i el propi dret a la ciutat; i ampliar les tradicionals fronteres de la cooperació per abordar de manera efectiva la coherència del conjunt de polítiques públiques.

L'elaboració d'aquesta Memòria respon al compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb la transparència, en coherència amb les directrius impulsades pels principals acords a nivell internacional per tal de millorar l'eficàcia i l'impacte de la cooperació. Amb aquest exercici de rendició de comptes, la ciutadania i els actors de cooperació de Barcelona, així com la resta d'actors de les ciutats amb què es coopera, podran conèixer i valorar l'ús que fa l'Ajuntament de Barcelona d'aquests recursos.

S'ha continuat aplicant la mateixa metodologia de l'any anterior. Gràcies al procés de sistematització de la informació referida a les diverses iniciatives endegades, aquesta Memòria continua sent un document tant informatiu com accessible, fonamentat en l'anàlisi qualitativa i quantitativa de les diverses iniciatives en relació amb els objectius estratègics i específics previstos al PD.

1. Compromís amb la Justícia Global: 2021 en xifres

La DJGCI ha estat implicada en 182 accions de cooperació, educació per a la Justícia Global i acció humanitària per mitjà d'alguna de les tres modalitats d'acció previstes al PD:

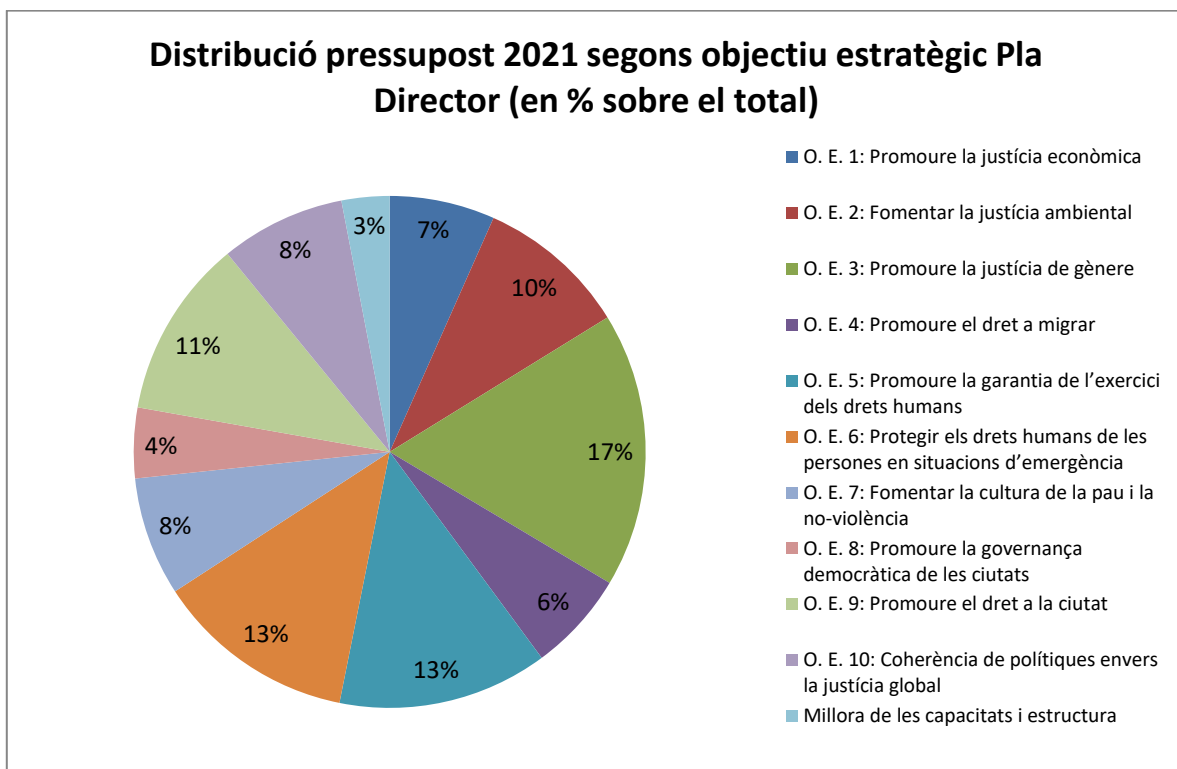
1. Cooperació d'iniciativa directa
2. Cooperació d'iniciativa d'altres actors
3. Cooperació multilateral i amb xarxes globals

Algunes d'aquestes actuacions s'havien iniciat en anys anteriors, altres s'han originat i desenvolupat al llarg del 2021 i, de totes elles, algunes estan encara en execució.

Així mateix, cal considerar que algunes d'aquestes actuacions, com poden ser la signatura de protocols amb ciutats prioritàries, tot i no quedar reflectides en transferència de recursos econòmics, sí que requereixen del temps i de l'esforç del personal de la DJGCI per a implementar-les. Per aquesta raó, en la mesura del possible, la radiografia que s'exposa a continuació considera no tan sols el volum de recursos econòmics i financers, sinó també el nombre d'actuacions endegades. Igualment, convé recordar que, tot i que una mateixa actuació pot donar resposta o tractar d'assolir més d'un objectiu estratègic, finalment tota aquesta actuació (incloent-hi tots els recursos associats), per a facilitar la presentació de dades, s'assigna a un únic objectiu, el que es considera més representatiu.

En termes generals, tant les diverses actuacions com els recursos econòmics que ha executat la DJGCI han estat formulats per donar resposta als objectius estratègics previstos al PD de la manera que mostren els gràfics següents. En aquest punt, cal destacar que en cap cas el PD no estableix una prioritització entre aquests objectius amb volums de recursos econòmics específics.

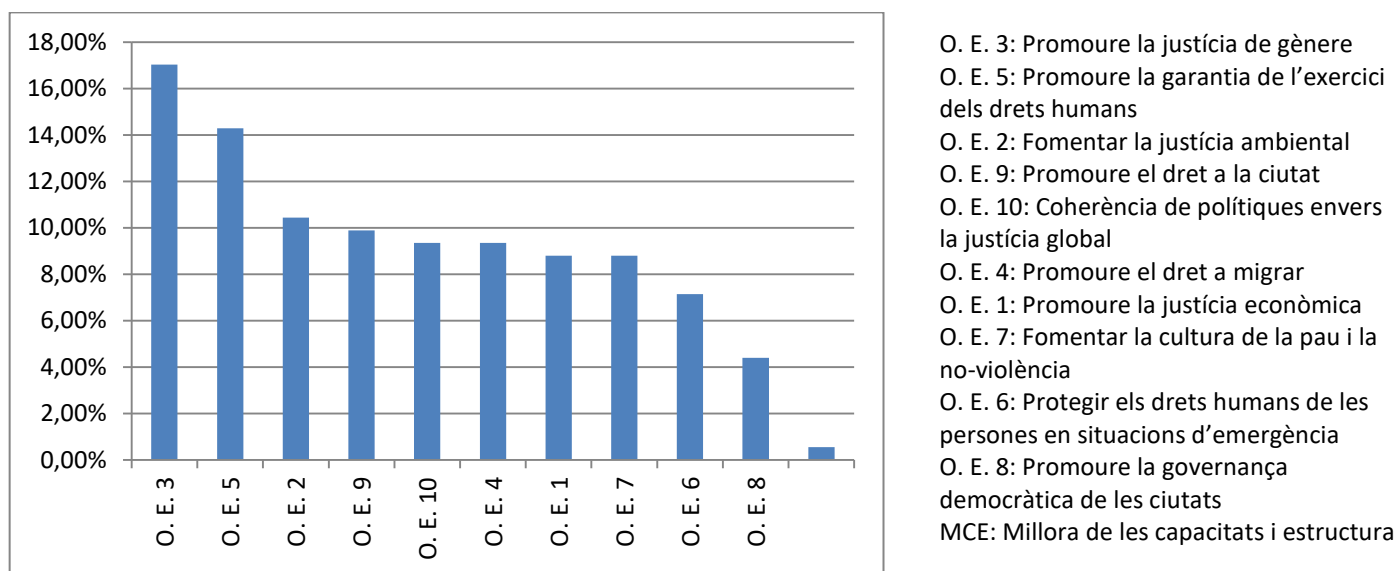
Figura 1: Distribució pressupost 2021 segons objectiu estratègic Pla Director (en % sobre el total)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la DJGCI

OBJECTIUS	IMPORT (EUR)	% SOBRE EL TOTAL
O. E. 1: Promoure la justícia econòmica	611.980,20	6,65%
O. E. 2: Fomentar la justícia ambiental	878.413,93	9,55%
O. E. 3: Promoure la justícia de gènere	1.596.661,73	17,35%
O. E. 4: Promoure el dret a migrar	582.222,15	6,33%
O. E. 5: Promoure la garantia de l'exercici dels drets humans	1.220.637,58	13,27%
O. E. 6: Protegir els drets humans de les persones en situacions d'emergència	1.167.135,10	12,68%
O. E. 7: Fomentar la cultura de la pau i la no-violència	690.967,31	7,51%
O. E. 8: Promoure la governança democràtica de les ciutats	409.423,62	4,45%
O. E. 9: Promoure el dret a la ciutat	1.039.061,06	11,29%
O. E. 10: Coherència de polítiques envers la justícia global	726.371,80	7,89%
Millora de les capacitats i estructura	278.308,23	3,02%
TOTAL	9.201.182,71	100,00%

Figura 2: Distribució de 182 actuacions de 2021 segons objectiu estratègic Pla Director (en % sobre el total)

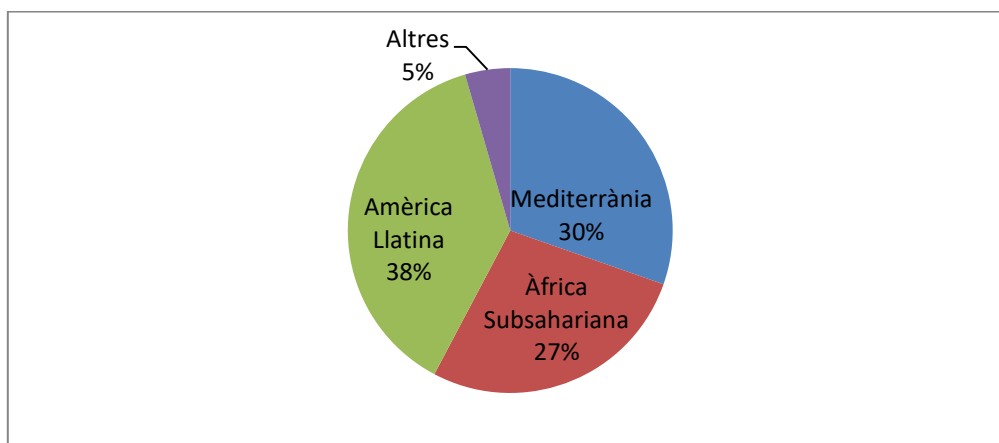

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la DJGCI

L'objectiu estratègic que ha rebut una major atenció en volum de recursos és l'objectiu estratègic 3, que alhora és el que ha concentrat un major nombre d'actuacions. Així doncs, "Promoure la justícia de gènere" i "Promoure la garantia de l'exercici dels drets humans" han estat els dos objectius estratègics que conjuntament han acumulat gairebé el 31% del total de recursos executats (al voltant dels 2,8 milions d'euros). En relació al nombre d'actuacions, l'objectiu específic 3 i l'objectiu específic 5 sumen el 31,32% del total de les accions desenvolupades durant l'any 2021. A més de les actuacions directament associades a algun dels deu objectius estratègics previstos en el PD, la DJGCI també ha dut a terme diverses actuacions en concepte de millora de les capacitats i estructura, principalment treballs d'assessorament per part de persones expertes i consultors/es en diversos àmbits (ja siguin específics, referents a alguns àmbits de la cooperació o més generalistes, relacionats amb el funcionament i organització interns de la Direcció). Les despeses en concepte de millora de les capacitats i estructura, que al 2021 han ascendit a 278.308,23 EUR, s'han concretat, entre d'altres, en l'externalització dels serveis d'assessorament i assistència tècnica per a valorar els projectes presentats en el marc de la convocatòria de subvencions i suport en àmbits estratègics com la coherència de polítiques i l'educació per a la Justícia Global.

A la figura 3 s'observa la distribució del pressupost de 2021 segons àmbit geogràfic fora de la ciutat de Barcelona, per tant, en aquest gràfic no es comptabilitzen les actuacions finançades en matèria d'educació per a la Justícia Global –que tenen lloc principalment a la ciutat–, ni altres actuacions, com ara el suport i finançament d'organismes com l'Institut de Salut Pública Global de Barcelona i Lafede.cat, que, tot i tenir la seva seu a la ciutat, duen a terme recerca i/o iniciatives que tenen com a destinataris últims els dels països del Sud.

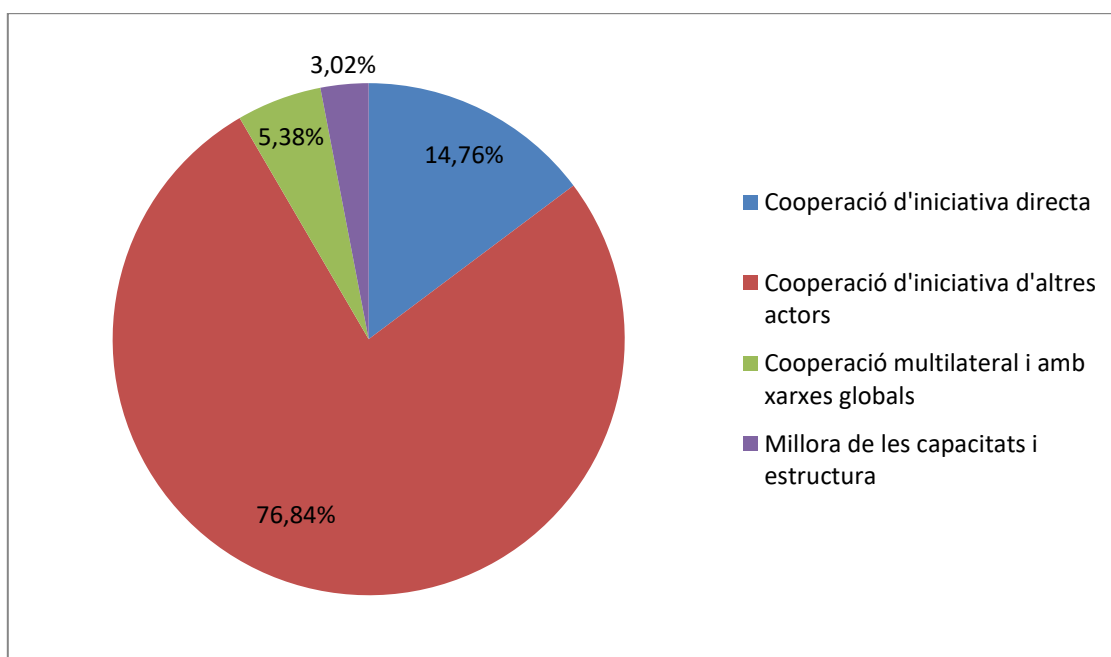
Figura 3: Distribució pressupost 2021 segons àmbit geogràfic (en % sobre el total d'accions realitzades fora de la ciutat de Barcelona)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la DJGCI

La regió que ha rebut un major volum de recursos és Amèrica Llatina, algunes de les ciutats han estat l'Havana (Cuba) i Medellín, Bogotà, Buenaventura i Cartagena de Indias (Colòmbia), ciutats prioritàries segons el PD. També han rebut recursos les ciutats de Mèxic DF, Oaxaca de Juárez (Mèxic), San Salvador (El Salvador); Solola i San Marcos (Guatemala) i La Paz (Bolívia), entre d'altres. La regió de la Mediterrània ha rebut un 30% del pressupost. En concret, han rebut recursos les ciutats prioritàries següents del PD: Tetuan (Marroc), poblacions palestines de Cisjordània i la franja de Gaza, Tunis (Tunísia), Saïda (Líban), entre d'altres. El 27% del pressupost de les accions realitzades fora de la ciutat de Barcelona ha anat destinat a l'Àfrica Subsahariana, especialment a Maputo i Dakar, també ciutats prioritàries. Així mateix, han rebut recursos Inhambane (Moçambic); Kolda (Senegal) i Nairobi (Kènia).

Figura 4: Distribució pressupost 2021 segons modalitats d'acció de cooperació (en % sobre el total)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la DJGCI

Pel que fa a la manera com aquestes actuacions s'han desplegat d'acord amb les modalitats de cooperació considerades al PD, en termes econòmics, prop del 77% d'aquestes actuacions s'ha executat com a cooperació d'iniciativa d'altres actors, per mitjà de la convocatòria pública de subvencions. La segona modalitat més important és la cooperació d'iniciativa directa, que ha canalitzat el 14,76% dels recursos executats durant l'any per mitjà de convenis amb entitats o amb administracions municipals de ciutats prioritàries. La cooperació multilateral i amb xarxes globals, per la seva banda, és la que menys recursos econòmics ha canalitzat, amb un 5,38%.

Al [web de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies \(FEMP\)](#) es pot consultar la descripció i les dades bàsiques de tots els projectes de l'any 2021, un cop completat el procés de recollida i sistematització anual de dades.

2. Una cooperació de ciutat a ciutat

La cooperació directa de l'Ajuntament de Barcelona es fonamenta en una aproximació horitzontal de relació entre ciutats que cooperen en l'intercanvi d'experiències i en la mobilització de coneixements i capacitats en l'àmbit de l'acció municipal. Aquest intercanvi està vinculat a un procés d'aprenentatge recíproc perquè aquesta interrelació sigui veritablement efectiva i duradora. En aquest sentit, l'expertesa municipal que atresora l'Ajuntament de Barcelona implica un actiu fonamental per a l'exercici d'aquest model de cooperació, el qual es complementa amb altres accions concertades amb ONG, universitats i organismes de la ciutat mitjançant convenis de col·laboració, així com amb altres projectes que s'emmarquen en la convocatòria anual de subvencions de la DJGCI.

Aquest enfocament horitzontal es posa en pràctica bàsicament amb les ciutats prioritàries establertes al PD. Tanmateix, també es duen a terme accions d'aquesta naturalesa amb d'altres ciutats que tot i no estar previstes en el PD, tenen una trajectòria històrica de col·laboració amb Barcelona, com és el cas de Sarajevo.

A **Sarajevo**, s'han continuat els treballs d'acompanyament tècnic per part de l'Ajuntament al Programa de Lluita contra la Violència Masclista que Medicus Mundi i la Fundació de la Democràcia Local (FDL), en coordinació amb el Cantó de Sarajevo, executen des de 2020. Al novembre de 2021, un cop superades les restriccions originades per la COVID-19, la 4TA Laura Pérez, i personal tècnic de la Direcció de Feminismes i LGTBI van participar en unes jornades de formació i intercanvi a Sarajevo. Durant la missió, la 4TA es va reunir amb la Ministra d'Afers Socials, de Salut i Cultura, i es van acordar les bases i les línies de treball per al nou període, que es recolliran en un Memoràndum d'Entesa futur, a signar el 2022, en el marc de la commemoració dels 30 anys de relacions d'amistat i cooperació entre Barcelona i Sarajevo.

A banda d'aquesta cooperació bilateral entre Barcelona i altres ciutats, també s'ha impulsat el treball en xarxa entre ciutats. N'és un exemple el projecte liderat per Oxfam, amb la implicació de l'Ajuntament de Barcelona i el CIDOB com a entitats associades, que s'emmarca en una convocatòria de la UE amb la finalitat d'impulsar la implementació de l'Agenda 2030 a països de renda mitjana/alta amb un alt nivell de desigualtats socials; aquest projecte té per objectiu fer una anàlisi dels factors que generen les desigualtats econòmiques, socials i polítiques a Ciutat de Mèxic, Sao Paulo i Brasília. Al llarg de l'any, l'Ajuntament de Barcelona ha participat en diversos webinars per analitzar les desigualtats urbanes.

També s'ha intensificat la col·laboració amb el *Centro Iberoamericano de Desarrollo Estratégico Urbano (CIDEU)*, amb el qual s'ha establert una aliança estratègica per a la cooperació tècnica entre ciutats i d'altres institucions d'Amèrica Llatina amb la creació i posada en funcionament de deu Microxarxes d'Estratègies Urbanes. D'altra banda, el CIDEU ha donat suport a la implementació del projecte de cooperació tècnica d'ONU-Habitat per a l'estratègia de resiliència de Medellín, en el marc de el Programa Global de Ciutats Resilients.

L'impuls de les microxarxes d'intel·ligència urbana a Amèrica Llatina amb la col·laboració del CIDEU ha permès mantenir la cooperació tècnica directa amb les ciutats prioritàries en el context de la pandèmia COVID 19, al mateix temps, amb aquesta estratègia s'ha afavorit la cooperació sud-sud. Els grups de treball que han actuat durant aquest any són:

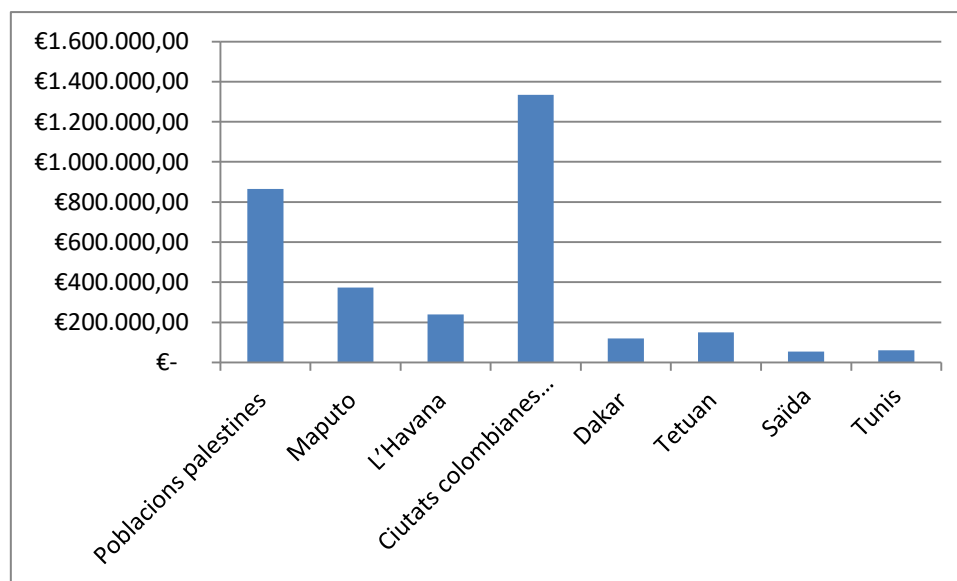
- 1) **Arxius de ciutat: memòria i transparència.** Ciutats i entitats participants: Bogotà, Cali, Medellín i la Fundació Bibliotec de Colòmbia i L'Havana. Amb el sistema Municipal d'Arxius de l'Ajuntament de Barcelona s'han abordat les temàtiques següents: funcionament i desafiaments actuals dels arxius de ciutat; les estratègies i plans de digitalització; els catàlegs en línia i la seva difusió; i els serveis digitals i reptes de futur.

- 2) **Biblioteques públiques municipals.** Participants: persones tècniques i representants del Sistema de Biblioteques Públiques i Pla Ciutadà de Lectura, Escriptura i Oralitat de Medellín; les Biblioteques de Cali; la Fundació Bibliotec; el Sistema de Biblioteques Especialitzades de l'Oficina de l'Historiador de l'Havana; la Xarxa de Biblioteques de Barcelona; la Xarxa Nacional de Biblioteques Públiques de Colòmbia; i de Biblored Bogotà. L'intercanvi tècnic ha girat en torn als desafiaments i reptes de les Biblioteques al segle XXI. S'han realitzat tallers sobre la territorialització, la especialització, la digitalització, etc. Les conclusions dels debats es recolliran en una publicació conjunta.
- 3) **La transversalitat de gènere en els governs locals.** La Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps de l'Ajuntament de Barcelona ha acompanyat tècnicament l'espai d'intercanvi amb Bogotà, Lima i Montevideo per tal impulsar la institucionalització dels processos de transversalitat de gènere als governs locals. Els espais d'intercanvi es van distribuir en quatre blocs: Organització de la transversalitat de gènere en els governs locals; Mercat de treball i gènere - Polítiques laborals i gènere en l'àmbit local; Polítiques de les cures: La cura en el centre de les ciutats; i Bretxa salarial de gènere. Un dels resultats d'aquest grup de treball és l'elaboració d'audiovisuals que serviran com material de formació per al personal d'altres municipis.
- 4) **Ciutat pròxima.** Grup de treball format per tècnics/que i representants de les ciutats de Bogotà, Colòmbia; Cuenca, Equador; L'Havana, Cuba; Mendoza, Argentina; i Puebla, Mèxic. El programa de treball s'ha focalitzat en l'anàlisi dels desafiaments de les ciutats vinculats als models urbans, a l'espai públic, a mobilitat sostenible i a l'ecologia a través del intercanvi de coneixements amb la implicació de l'Àrea d'Ecologia, Urbanisme, Infraestructures i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona.

En l'àmbit del treball en xarxa entre ciutats, s'ha donat continuïtat a la tasca desenvolupada a Líbia en col·laboració amb UNFPA (*United Nations Population Fund*), iniciada l'any anterior, en 22 municipis libis i consistent en augmentar la sensibilització i la mobilització comunitària, identificar riscos clau i abordar les normes, actituds i pràctiques negatives que perpetuen l'acceptació social de la violència basada en el gènere (GBV). La major part de les activitats previstes al projecte s'ha pogut dur a terme durant aquest any, tret d'una visita d'estudi a Barcelona, que amb motiu de les restriccions per fer front a la pandèmia per COVID-19, es va haver d'ajornar fins al primer trimestre de l'any 2022.

Ciutats prioritàries del Pla Director

Figura 5: Distribució pressupost 2021 segons ciutats prioritàries Pla Director (inclou totes les modalitats d'acció)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la DJGCI

Les actuacions a les ciutats prioritàries del PD descrites a continuació es complementen amb la resta d'iniciatives de la societat civil barcelonina a través de la convocatòria de subvencions 2021 de la DJGCI i dels projectes aprovats en convocatòries anteriors en execució.

• L'Havana

El pla de treball amb l'OHCH (*la Oficina del Historiador de la Ciudad de La Habana*) s'emmarca en el projecte "El Centro Histórico de la Habana hacia un modelo de ciudad inteligente con énfasis en el fomento de la economía creativa" . Tot i haver de redefinir les activitats prioritzades degut a les dificultats de mobilitat dels professionals degut a la pandèmia, s'han mantingut virtualment els intercanvis tècnics sobre digitalització de biblioteques i arxius. També s'han fet les gestions pertinents per incorporar al CIDEU com entitat beneficiària.

L'OHCH forma part dels diversos espais d'intercanvi tècnic, entre els en el de ciutat pròxima, biblioteques i arxius. Àmbit, aquest últim, que es va poder complementar amb l'estada del Director de Patrimoni Cultural de l'OHCH a Barcelona amb motiu de la seva participació a la Conferència Anual del Comitè Internacional del CAMOC (*Colecciones y Actividades de Museos de Ciudades*) "Connectar ciutats, connectar ciutadans. Cap a una sostenibilitat compartida"

D'altra banda hem reprès els contactes a nivell tècnic amb APPP (*Asamblea Provincial del Poder Popular*) revinculant-los amb el CIDEU i les propostes de cooperació tècnica en gestió urbana.

• Ciutats colombianes implicades en el procés de pau

L'Ajuntament de Barcelona va formar part de la Delegació catalana a Colòmbia per a l'observació del respecte al DH a Colòmbia. Aquesta delegació estava formada per parlamentàries, institucions i entitats socials. Va viatjar a les ciutats de Bogotà, Cali, Santander de Quilichao i a altres poblacions del Departament del Cauca del 26 de juny al 3 de juliol de 2021. La missió va estar motivada per la petició de

la diàspora colombiana i de moviments i organitzacions socials a Colòmbia arran de l'Atur Nacional iniciat el 28 d'abril del mateix any, en què hi ha hagut manifestacions generalitzades, sobretot en entorns urbans, per part de diferents sectors de la societat civil, especialment joves.

La Delegació d'observació internacional va comprovar in situ els fets i les denúncies realitzades des d'organitzacions i moviments socials per contribuir a generar un relat ajustat a la veritat, prioritzant les desaparicions forçades, el paramilitarisme urbà i la violència sexual.

L'informe de la delegació s'ha presentat al Parlament català, al Congrés de diputats i altres espai d'incidència com ara al Segon Congrés Internacional de Pau celebrat a Barcelona del 15 al 17 d'octubre.

Bogotà

Barcelona i Bogotà van signar al novembre el MOU 2021-2023, que s'estableix 4 grans àrees d'actuació: Drets socials i culturals de la ciutadania; inclusió social, l'equitat de gènere; l'economia local des d'una perspectiva social i solidària; i la planificació urbana, medi ambient, la mobilitat, la configuració metropolitana i l'espai públic.

Al 2021 s'han iniciat contactes tècnics per tal d'identificar els projectes de cooperació ciutat-ciutat a futur. D'entre elles destaquem:

Polítiques de cures. Arran del treball iniciat al grup de transversalitat de gènere es va establir una aliança de cooperació ciutat-ciutat per tal de contribuir a l'enfortiment del Sistema Districtal de Cura (SIDICU) de Bogotà. La Subsecretària de la dona de Bogotà va tenir l'oportunitat de conèixer els programes d'atenció a les persones dependents, els serveis d'atenció domiciliària i el programa Vila Veïna de Barcelona.

Museu de ciutat i identitat ciutadana. Altre línia d'intercanvi tècnic ha estat en l'àmbit de museus de ciutat i participació comunitària amb la participació del Gerent del Museu de Bogotà de l' Instituto Distrital de Patrimoni Cultural, qui va participar la Conferència Anual del Comitè Internacional del CAMOC (*Colecciones y Actividades de Museos de Ciudades*) "Connectar ciutats, connectar ciutadans. Cap a una sostenibilitat compartida"

Planificació urbana i participació ciutadana. La Subsecretària de Planificació territorial de Bogotà es va reunir amb els referents del Pla de Barris de Barcelona per tal de conèixer estratègies de proximitat per a la transformació territorial amb la finalitat de incorporar instruments de gestió al POT (Pla d'ordenació Territorial) de Bogotà.

Aquestes reunions de treball han permet acordat el pla de treball 2022-2023 que inclou el model de ciutat pròxima, la governança territorial, la gestió de l'espai públic i la participació ciutadana; i la cultura i recuperació de la memòria històrica.

Cali

Amb la ciutat de Cali, a més i a més de la seva incorporació al programa d'intercanvi tècnic de biblioteques i arxius, hem reorientat les prioritats del MOU vigent que es va signar amb l'equip de Govern anterior. Aprofundint en aquest línia de cooperació tècnica el Director d'acció cultural i educativa de les biblioteques de Barcelona va estar convidat per la Secretaria de Cultura i la Fundació Bibliotec de Cali a participar en la Fira del llibre i compartir el programa de voluntariat de les biblioteques adaptat a les escoles.

Amb l'equip de la direcció d'Espai Públic i Ordenament Urbanístic hem treballant entorn a la participació ciutadana i la governança multinivell, inclosa la visió metropolitana. També s'ha abordat com implementar

l'urbanisme tàctic per tal d'aconseguir una ciutat més sostenible a l'hora que es facilita la reactivació econòmica circular.

Medellín

Havent signat, al 18 de novembre del 2021, el nou MOU (2021-2025) entre ambdues ciutats i reactivades les relacions de cooperació superats els moments més complexos de la pandèmia COVID- 19, s'acorda mantenir els vincles de cooperació tècnica per a reforçar les polítiques locals de promoció dels drets socials, garantir la governança i el respecte als DH; continuar la cooperació tècnica municipalista sobre els drets culturals i educatius, i endegar la construcció del perfil de resiliència a Medellín amb la implicació del Programa Global de Ciutats Resilients d'ONU-Habitat i el CIDEU.

De les reunions amb l'Alcalde i la delegació de Medellín a Barcelona a finals del 2021, es desprèn també l'interès de compartir les estratègies que ha passat en joc cada ciutat per minvar la bretxa digital, especialment en el cas de la població més vulnerable.

- **Maputo**

S'ha continuat amb la implementació de la col·laboració d'Enginyeria Sense Fronteres i el personal tècnic de l'Àrea d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona, el projecte "*Compostando - Educación y Acción Ambiental: experiencia piloto en el Jardín Botánico Tunduru (Maputo)*", que pretén millorar la capacitat de gestió de residus del parc Tunduru (botànic) mitjançant el compostatge, i posar les bases de la primera aula ambiental de la ciutat de Maputo a les mateixes instal·lacions del parc. Aquest projecte ha patit retards a causa de les limitacions imposades per la pandèmia a Moçambic. Durant el 2021, un cop les condicions de la pandèmia van millorar l'avenç va ser molt important, el projecte finalitzarà al març del 2022.

Ha continuat la participació de l'Ajuntament de Barcelona en el projecte de l'AECID i l'Autoritat Metropolitana de Barcelona (AMB) per donar suport a la nova Agència Metropolitana de Transports de Maputo. Concretament, l'equip pluridisciplinari de Barcelona ha acompanyat a las AMT de Maputo en la confecció dels termes de referència del concurs per a l'empresa que ha de dissenyar la xarxa i el procés de selecció definitiva que va tenir lloc al gener. Al novembre una delegació tècnica de l'Agència de Salut Pública de Barcelona va fer una missió de treball amb l'AMT i amb l'Ajuntament de Maputo. El projecte continuarà al 2022, on esperem poder renovar l'acord de col·laboració entre ambdues ciutats.

- **Dakar**

A través de la xarxa The Africa-Europe Mayors' Dialogue, de la qual ambdues ciutats formem part, es van realitzar diverses trobades virtuals entorn a dues temàtiques: la promoció d'alternatives a la migració per a joves, i l'elaboració d'una base de dades de la població provinent de zona rural, establerta temporalment a Dakar, amb intenció de migrar a l'estranger. Barcelona Activa va compartir informació sobre projectes de promoció i acompanyament professional a joves, i des de l'oficina de dades de l'Ajuntament de Barcelona, informació sobre el perfil migrant a la ciutat. A més, la diàspora senegalesa a la ciutat es va mobilitzar per a la realització d'unes jornades a Dakar sobre migració i alternatives locals a la mateixa, en la que vam contribuir econòmicament.

- **Poblacions Palestines**

Betlem

Durant el 2021 s'ha acabat la implementació del Projecte de rehabilitació del carrer Beit Sahour. El projecte es va inaugurar al desembre de 2021 online. Durant el 2021 no s'han pogut fer visites ni intercanvis tècnics.

Tota l'activitat de treball conjunt i intercanvis s'ha fet en línia. El projecte, tot i els retards, ha assolit tots els objectius tècnics de sostenibilitat i accessibilitat previstos.

Gaza

S'ha dut a terme el conveni amb UNRWA projecte "Promoviendo la prestación de servicios de salud materno-infantil en la franja de gaza para garantizar el derecho a la salud de las mujeres refugiadas de palestina en el centro de salud de Sabra" 95.000 €.

Al 2021, Gaza i Barcelona han posat en marxa una sèrie de sessions de treball tècnic a distància entre tècnics d'ambdós Ajuntaments per tractar i repensar espais importants de la ciutats com el front litoral i la Plaça Palestina (centre de Gaza) i voltants. També per intercanviar coneixements sobre els sistemes de Drenatge Urbà Sostenible que s'estan començant a implantar en ambdues ciutats.

- **Amman**

Al 2021 s'ha continuat compartint l'experiència de Barcelona en l'accessibilitat a equipaments municipals. Durant el 2021 es van aplicar els coneixements compartits al nou edifici d'un dels Districtes de l'esta de la capital Jordània (Wadi Sir). Barcelona assessora les millores d'accessibilitat en dos dels 22 edificis districtals d'Amman.

A l'octubre de 2021 una missió tècnica de l'Ajuntament de Barcelona (BCASA, Projectes Urbans, IMPD i Parcs i Jardins) van identificar les línies de treball pel proper període de col·laboració. El text pel nou MOU 2022-2025 va quedar definit al desembre. Esperem que el MOU es pugui signar durant el 2022, i que comencin les intercanvis en les noves línies. Aquesta mateix missió va col·laborar també en la identificació del projecte de Millora de les Infraestructures dels Camps de Refugiats de Palestina a Jordània que impulsa l'AECID. En aquest sentit, i al 2022, els tècnics de l'Ajuntament participaran de les formacions i missions tècniques previstes.

- **Tetuan**

En el marc del conveni amb Medcités, s'ha desenvolupat el projecte d'espai públic amb mirada de gènere. Aquest projecte ha implicat als serveis tècnics de l'alcaldia de Tetuan i també a associacions en la identificació de projectes pilots per a millorar l'accessibilitat de la dona a l'espai públic i serveis. De manera virtual va participar la Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps, compartint l'experiència d'intervenció en determinats barris de la ciutat.

- **Tunis**

En el marc del Memoràndum d'Entesa entre ambdues ciutats s'han realitzat intercanvis virtuals en matèria de mercats municipals i gestió d'espai d'influència en relació a la venda ambulat. En col·laboració amb el programa de Resiliència Urbana de UNHabitat, s'ha iniciat l'elaboració del perfil de resiliència de la ciutat de Tunis, en estreta coordinació amb el projecte ASIMA Tunis, de planificació estratègica de la ciutat, pilotat per Medcités, projecte europeu del què fem part.

3. Acció Humanitària

La situació d'emergència ocasionada per la COVID-19 ha seguit vigent al llarg de l'any 2021 (amb les noves variants sorgides com la delta i l'òmicron) com a conseqüència de la gran repercussió que ha tingut la pandèmia en la salut i en les economies de les poblacions més vulnerables, que encara ha agreujat més la situació de desigualtat.

Així, la irrupció de la variant delta i la forta afectació que va tenir a l'Índia, en termes de persones mortes i malaltes, però també d'estrès econòmic i social, va motivar una actuació de resposta per part de l'Ajuntament, que va donar suport al projecte "Resposta emergència Índia segona onada Covid-19 (Protect Secure Preserve 2.0 Covid 19 Response)" impulsat per Oxfam Intermon, per tal de garantir la supervivència immediata i major resiliència de les persones més vulnerables i desafavorides per a afrontar l'impacte recurrent de la COVID-19.

Davant la constatació de les grans desigualtats en els percentatges de vacunació contra la COVID-19 entre els països d'ingressos més baixos i els d'ingressos més alts, s'ha donat suport a UNICEF per a l'execució d'un projecte per a la distribució de vacunes al Senegal, com a part del mecanisme COVAX, amb la finalitat de contribuir a l'accés universal de la vacuna contra la COVID-19. Mitjançant aquest projecte, que compta amb un finançament de l'Ajuntament de 315.000 Euros, s'ha donat suport a sistemes de refrigeració que garanteixen la cadena de fred de les vacunes, de gestió de residus i de sensibilització de la importància de la vacunació, en un país on al desembre de 2021 no s'arribava al 6% de la població vacunada amb la pauta completa.

D'altra banda, s'ha fet el seguiment dels projectes que van ser cofinançats en el marc de la crida per a la resposta a l'emergència originada per la COVID-19 l'any 2020 i que han seguit actius durant l'any 2021. Es tracta principalment de projectes adreçats a població vulnerable, en el sector de la salut, el sanejament, higiene i/o mitjans de vida, que es desenvolupen en grans ciutats prioritzades pel Pla Director, on hi ha una alta densitat de població i conseqüent risc de transmissió. Concretament, es tracta dels projectes següents:

- Dret a l'alimentació i prevenció de la transmissió de la COVID-19 a Medellín, Colòmbia (Assemblea de Cooperació per la Pau, ACP)
- Mitigar la propagació de la COVID-19 entre la població de la Franja de Gaza (Farmacèutics Mundi)
- Protecció i assistència a la població refugiada i libanesa amb diversitat funcional en major situació de vulnerabilitat en el context de la crisi de la COVID-19 a Saïda, Líban. (Movimiento por la Paz, el Desarme y la Libertad, MPDL)
- Suport a la població del municipi des Parcelles les Assainies i al CEDAF en la resposta a l'emergència COVID-19. Senegal. (Fundació Acció Contra el Hambre)
- Reducció de l'impacte de la COVID-19 al Departament de Pikine, Regió de Dakar. Senegal (Metges del Món)
- Prevenció, contenció i resposta a la COVID-19 en Mercats de Maputo. Moçambic (CESAL)
- Reforç de la resposta sanitària i estratègia comunitària envers la COVID-19 en el districte de Matola, Moçambic (Metges del Món)

També vinculat amb la temàtica de la COVID-19, s'ha seguit donant suport a la Federació ACAPS, que ha executat el projecte "Protecció de la població refugiada sahrauí davant la COVID-19", amb la finalitat de contribuir a una millor assistència sanitària a la població i a una millor alimentació, així com també de sensibilitzar al territori de Catalunya sobre la situació del poble sahrauí.

Per una altra banda, un any més, s'ha realitzat un conveni amb Pallassos Sense Fronteres amb l'objectiu de millorar l'estat anímic de la població i infància refugiada, desplaçada i/o vulnerable a través de la comicitat i les arts escèniques. Enguany, el projecte s'ha executat al Líban i a Burkina Faso, concretament al camps i diverses localitzacions amb població refugiada procedent de conflictes de Síria, Irak, Palestina, i població vulnerable libanesa i/o dels barris deprimits de Bobo Dioulasso de Burkina Faso.

Per últim, en el marc de la convocatòria de subvencions, s'ha mantingut la modalitat específica d'intervencions en crisis de llarga durada a l'Àfrica subsahariana, la Franja de Gaza, els campaments de persones refugiades sahrauís a Tindouf (Algèria) i territoris kurds a Iraq i Síria. I s'ha seguit prioritzant l'Àfrica Subsahariana d'acord amb la previsió que el PD fa dels conflictes oblidats que afecten aquesta regió.

Aquestes intervencions s'alineen amb l'objectiu estratègic 6 del PD, de protegir els drets humans de les persones en situacions d'emergència. Els projectes atenen les necessitats de la població en els àmbits de salut, protecció de les persones, aigua, sanejament i higiene, i seguretat alimentària.

Al 2021, mitjançant aquesta modalitat específica, s'han finançat quatre projectes biennals: dos projectes ubicats en Territoris Palestins Ocupats, un a Níger i un a Kenya.

4. Una cooperació transformadora: l'Educació per a la Justícia Global i la promoció de la coherència de polítiques

Educació per a la Justícia Global

Amb la voluntat de contribuir a l'impuls de l'educació per a la Justícia Global (EpJG) com a eix fonamental d'una cooperació transformadora, aquest ha estat el tercer any d'aplicació de [l'Estratègia d'Educació per a la Justícia Global 2019-2021](#), elaborada en el marc del grup de treball del Consell Municipal de Cooperació durant l'any 2018.

Des de fa anys, la Direcció treballa per impulsar l'Aprenentatge Servei (APS) entre les entitats de justícia global de Barcelona, conjuntament amb el Centre Promotor d'Aprenentatge Servei de Catalunya i el Grup de Recerca en Educació Moral de la UB. En aquest sentit, s'han fet seminaris de formació i acompanyament per al seguiment dels projectes d'APS de les entitats de cooperació i educació per a la Justícia Global i s'ha presentat la guia d'Aprenentatge Servei i Justícia Global, basada en les fites del PD: justícia de gènere, econòmica i ambiental, drets humans i dret a migrar.

Així mateix, amb la finalitat de donar a conèixer la publicació "Educació per a la Justícia Global i Canvi social. Nous relats per a la planificació i l'avaluació: res tan pràctic com una bona teoria", es va participar al [5th International Conference on Public Policy](#) dins del panel "*Politicizing approaches: democratization, social justice and local spaces*", que va tenir lloc en format híbrid a Barcelona i virtualment, organitzat per l'*International Public Policy Association (IPPA)*.

La dimensió local dels projectes de justícia global sovint es materialitza en projectes d'educació per a la justícia global que posen l'èmfasi en accions de sensibilització, denúncia i incidència. En aquest àmbit, destaca el treball amb Lafede.cat, la Fundació Autònoma Solidària (FAS) i la Fundació Solidaritat UB (FSUB).

Al llarg d'aquest any s'han dut a terme les accions previstes en el conveni amb Lafede.cat i que integraven el projecte: "*Adaptar-se a nous reptes: digitalització, formació, participació i acció en xarxa per la justícia global*". En destaca la producció d'un mapa sobre els impactes al sud global del model de consum energètic de Barcelona i la campanya "Capgirem el món. Revoluciona't per a la justícia global" en coordinació amb el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC) i el Consell de la Joventut de Barcelona (CJB) per apropar la Justícia global i els drets humans al jovent. Algunes de les accions plantejades s'han allargat més del previst, com és el cas del disseny dels criteris per a l'elaboració d'un futur estudi sobre les entitats de justícia global de la ciutat. També en el marc d'aquest conveni, Lafede.cat ha renovat el seu web i el butlletí Intercom, l'Agenda de la Justícia global, per a fer-los més atractius i fàcils de consultar.

Quant a la col·laboració amb la FAS, de la UAB, s'ha participat en l'acte de lliurament dels premis pels treballs de final de grau sobre justícia global i desenvolupament sostenible i dels premis de treballs de fi de grau en aprenentatge servei (APS).

En el marc del conveni establert amb la Fundació Solidaritat UB (FSUB), s'ha fet la convocatòria de beques (16 en total) per al curs de transició del Programa UB de suport a persones refugiades, adreçat a estudiants provinents de països en conflicte, per tal de possibilitar una via segura que els permeti continuar els seus estudis superiors. Aquest projecte ha previst per primer cop unes places (4) destinades a docents per al curs 2021-22 i s'ha posat especial atenció a les sol·licituds de persones provinents de l'Afganistan.

Com a part del mateix conveni, el "Programa de suport als instituts públics de batxillerat per a l'assoliment de treballs de recerca que eduquin en drets humans i ciutadania global", aquest curs 2020-21 s'ha dut a terme amb els centres INS Pau Claris, INS Doctor Puigvert i INS l'Alzina. El suport de la FSUB s'ha concretat en

l'organització de tallers, assessorament personalitzat a l'alumnat, formació al professorat i el grup de recerca sobre refugi.

- **Educació per a la Justícia Global als Districtes de Barcelona**

Des de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional vetllem per l'aterratge del nou paradigma de la justícia global en els diferents districtes i sempre en funció de la realitat del territori, la capacitat dels equips respectius i les entitats que s'hi ubiquen. Al llarg dels anys, s'han anat conformant xarxes de coordinació, amb diferent grau de maduresa, en alguns districtes, que permeten tirar endavant programes de justícia global en els que participen entitats, equipaments i equips tècnics municipals. El paper de la DJGCI ha estat acompanyar aquests processos i contribuir, en funció de les possibilitats del moment, a prestar suport tècnic i econòmic per a l'execució d'aquests programes. Alhora s'ha potenciat la relació dels equips dels districtes amb les entitats gestores de projectes que han rebut subvenció en la convocatòria de subvencions de Justícia Global i que tenen una vinculació important amb el territori.

En aquesta línia s'han destinat els recursos següents per contribuir a cobrir les despeses d'activitats dels programes de justícia global dels districtes que ho van sol·licitar:

Districte	Import
Gràcia	8.000€
Sarrià-Sant Gervasi	13.826,30 €
Horta Guinardó	18.700€
Nou Barris	5.000,00 €
Sant Andreu	2.000 €
TOTAL APORTACIONS ALS DISTRICTES	47.526 €

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la DJGCI

A efectes de coordinació, es va fer una reunió telemàtica el 16.12.2021 amb les persones referents de justícia global dels districtes, en la qual es va compartir informació sobre l'execució dels programes l'any 2021 i es van avançar criteris i propostes de cara al 2022. Es va coincidir en la necessitat de trobar un procediment més adient per poder transferir i executar el pressupost que destina la DJGCI als programes dels districtes.

- **Promoció de la Coherència de Polítiques per al Desenvolupament**

Durant el 2021 s'ha seguit treballant en dues línies principals: compra pública responsable i accions de justícia ambiental i per fer front a l'emergència climàtica.

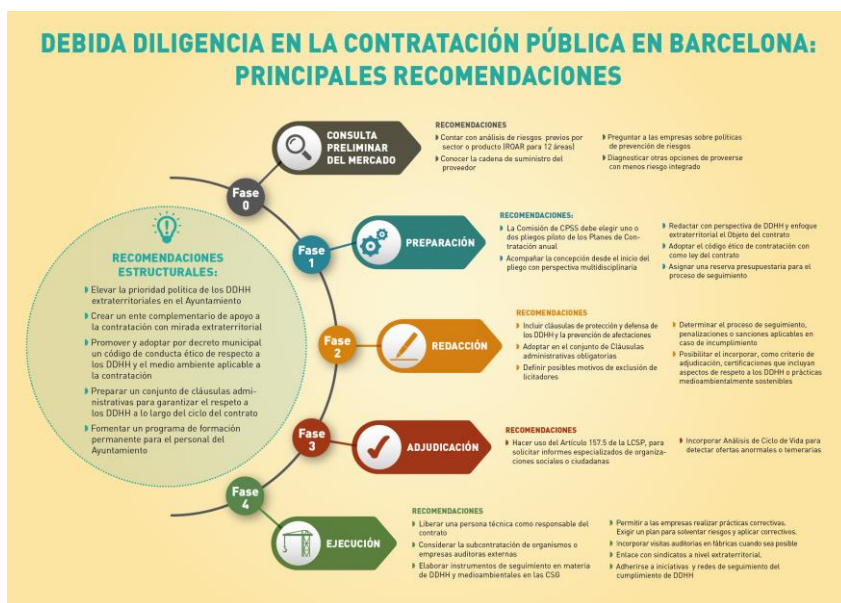
A més, en el marc de la convocatòria de subvencions anual, s'ha mantingut el suport a projectes d'entitats que promouen la coherència de polítiques públiques envers la Justícia Global.

- Impuls a la compra pública responsable i a la deguda diligència pel respecte als drets humans en les cadenes globals de subministrament:

S'han fet avenços en la compra pública d'electrònica, de productes sanitaris i de tèxtil, i s'ha aprofundit en la recerca sobre alimentació i obra pública.

S'han publicat una sèrie d'estudis sobre cadena de subministrament de guants, mascaretes i material sanitari, fruit del treball en el grup compra pública responsable en el sector de salut. Tots aquests estudis estan disponibles a l'apartat de coherència de polítiques del web de la DJGCI.

Un exemple destacat d'aquests estudis és l'avaluació de necessitats internes per complir l'obligació de respecte dels drets humans a les cadenes globals de subministrament de l'Ajuntament de Barcelona, que recull un seguit de recomanacions:

Pel que fa al treball en xarxa, l'Ajuntament de Barcelona ha ratificat el compromís amb [Electronics Watch](#) per tal de seguir contribuint a la millora de les condicions laborals i ambientals en les cadenes de producció de les TIC. I s'ha seguit participant en les reunions del Grup de Treball internacional en Compra pública ètica.

S'ha donat suport a la 6a edició del Mobile Social Congress a Barcelona, un espai de trobada i de reflexió ciutadana per plantejar un model electrònic just, impulsat per una vintena d'organitzacions i coordinat per Setem Catalunya. Aquest any, degut al context de pandèmia per COVID-19, s'ha celebrat en format semipresencial i durant el mes de juny. Es pot accedir als materials de totes les edicions al seu web: <http://mobilesocialcongress.cat/ca/>

En l'àmbit de Catalunya, s'ha contribuït a les [4tes jornades de compra pública socialment responsable](#) i responsabilitat extraterritorial que organitza el grup de treball català, aquest any amb un dia dedicat a les finances responsables, on s'han presentat els avenços de l'Ajuntament de Barcelona així com diversos projectes finançat sobre desarmament i finances ètiques. Dins de l'Ajuntament de Barcelona s'ha seguit treballant amb el grup de treball de coordinació tècnica de les clàusules socials, ambientals i d'innovació de l'Ajuntament de Barcelona, clau perquè es tinguin en compte cada cop més els impactes extraterritorials en la contractació pública.

- L'emergència climàtica, i la recerca sobre impactes socials i ambientals a l'exterior de les polítiques públiques i del model de consum actual de la ciutat de Barcelona:

En el marc de Barcelona capital mundial de l'alimentació sostenible 2021, s'ha contribuït a donar a conèixer els impactes del nostre model d'alimentació i d'importacions i exportacions en el Sud global. S'han executat diversos convenis i projectes amb Grain, Setem, Innova Inedit, Desos, Espigoladors, Xarxa de Consum Solidari, Justícia Alimentària, entre d'altres.

En el segon any d'existència de la modalitat de projectes sobre justícia climàtica en la convocatòria de subvencions de la DJGCI, s'han finançat 7 projectes, que aborden temàtiques com les crisis de persones desplaçades i refugiades per causes de justícia ambiental i l'emergència climàtica, o la utilització dels fons de recuperació "verda", tot incidint en els límits planetaris i les conseqüències socials i ambientals de l'extracció de matèries primeres per construir aquesta suposada recuperació "justa i sostenible" i quines són les possibles alternatives.

- Modalitat específica de la convocatòria de subvencions:

Han rebut subvenció 9 dels projectes presentats a la modalitat de coherència de polítiques públiques envers la Justícia Global, que incideixen en els àmbits de les finances ètiques, desarmament, anàlisi de les cadenes de subministrament de vehicles elèctrics, i les vulneracions de drets humans i ambientals a països d'extracció de les matèries primeres necessàries per a aquesta tecnologia que utilitza la societat i també l'administració pública. Aquest any també s'han finançat projectes d'anàlisi i propostes sobre les cadenes globals de les cures, i sobre temàtiques de polítiques culturals i relacions internacionals.

5. Defensa dels drets humans

El PD 2018-2021 dedica específicament un dels seus objectius a promoure la garantia de l'exercici dels drets humans i els drets dels pobles.

A més, la garantia de l'exercici dels drets humans i de les llibertats fonamentals s'erigeix com un dels valors de cooperació de l'Ajuntament de Barcelona, tal com recull el mateix PD.

A continuació, es destaquen algunes de les actuacions que s'han dut a terme en aquest àmbit:

- Programes d'acollida temporal i protecció internacional:
 - L'Ajuntament de Barcelona ha donat continuïtat al programa municipal [Barcelona protegeix periodistes de Mèxic](#), posat en marxa l'any 2018, a partir d'un projecte pilot de l'any 2017 amb l'associació Taula per Mèxic. Aquest programa d'acollida temporal de defensors/es de drets humans està adreçat al col·lectiu de periodistes de Mèxic, país on exercir aquesta professió és una activitat de màxim risc quan es denuncien violacions de drets humans. Segons el [Balanc 2021](#) de Reporters Sense Fronteres (RSF), amb 7 periodistes assassinats el 2021 i un total de 47 morts en cinc anys, Mèxic es manté, per tercer any consecutiu, com el país més perillós del món per a la premsa. Aquest any, s'ha acollit quatre dones periodistes, dues per un període de sis mesos, d'abril a setembre, i dues més, per un període de tres mesos, durant l'últim trimestre. Amb aquestes darreres, ja són 12 les persones acollides pel programa, i quinze si es tenen en compte els antecedents. La finalitat del programa és donar-los un respir i reforçar les seves capacitats personals i professionals per afrontar la seva situació, alhora que es visibilitza i s'internacionalitza la seva causa. Així mateix, pretén promoure i consolidar una xarxa de periodistes Catalunya-Mèxic que permeti reforçar la tasca del col·lectiu de periodistes amenaçats.

Durant l'estada a Barcelona de les persones acollides, se'ls proporciona un acompanyament integral: allotjament, manutenció, suport psicosocial i sanitari, agenda formativa i d'incidència. Es preveu acollir quatre persones per any, en períodes de sis mesos, havent-hi la possibilitat d'escurçar o allargar-ne l'estada en funció de les necessitats de cada cas.

Barcelona va ser el primer Ajuntament, en tot l'Estat Espanyol, que va posar en marxa un programa municipal d'aquesta naturalesa.

- En el marc del [Programa Escriptor Acollit](#), coordinat per l'entitat PEN català, que té com a finalitat rebre a Barcelona, durant un període de dos anys, un escriptor o escriptora amenaçat, perseguit o amb risc de ser empresonat/da com a conseqüència dels seus escrits, enguany s'ha acollit dos periodistes nicaragüencs, que van arribar a Barcelona el mes de febrer i abril, respectivament. Són el setè i el vuitè escriptor acollit a Barcelona, pel Programa.

L'Ajuntament de Barcelona, a més de contribuir-hi econòmicament, posa a disposició del Programa un habitatge municipal per allotjar-hi l'escriptor/a.

- Del 26 al 28 d'octubre van tenir lloc a Bilbao els actes commemoratius del 10è Aniversari del programa basc d'acollida temporal de persones defensores de drets humans. La delegació

barcelonina que va participar en les reunions de treball organitzades amb motiu d'aquesta celebració va estar integrada per representants de la DJGCI, Taula per Mèxic, el PEN Català i les persones acollides en els dos programes esmentats. Destaquen, entre d'altres activitats, el taller sobre seguretat digital en coordinació amb Calala i Digital Defenders i la trobada amb la Relatora Especial de Nacions Unides per a les persones defensores, Mary Lawlor, en la qual la DJGCI va ser designada com una de les dues portaveus per transmetre les necessitats dels programes a la relatora.

➤ Protecció a terreny:

- En el marc de la modalitat de la convocatòria anual de subvencions, adreçada a projectes d'acompanyament internacional i protecció de persones defensores de drets humans amenaçades, s'han finançat sis projectes d'aquestes característiques, tres a Colòmbia, un a Mèxic/El Salvador, un a El Salvador i un a Guatemala.

➤ S'han promogut diverses actuacions en forma de declaracions o cartes institucionals amb l'objectiu de denunciar violacions de drets humans arreu del món i visibilitzar el suport a determinades comunitats o col·lectius en perill, a banda de les que s'esmenten a l'apartat del Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament:

- Carta adreçada a la Cort Constitucional de Colòmbia, en suport a la sol·licitud de nul·litat presentada pel representant legal de la Comunidad de Paz de San José de Apartadó, contra la sentència T-342/20, de 21 d'agost de 2020, amb l'objectiu d'evitar que es produís un precedent negatiu per a dissuadir l'acció d'organitzacions i persones defensores dels drets humans.
- Declaració institucional aprovada per la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports el 18 de maig, en què es dona suport i es demana l'alliberament del líder indígena maia q'eqchi' i defensor dels drets humans Bernardo Caal Xol.
- Carta adreçada a autoritats mexicanes, amb motiu de les acusacions d'una diputada local a l'estat de Tamaulipas contra Néstor Troncoso, periodista acollit a Barcelona en el marc del programa Barcelona protegeix periodistes de Mèxic.
- Carta adreçada a autoritats mexicanes, en què es dona suport a Natividad Ambrocio, periodista acollida a Barcelona en el marc del programa Barcelona protegeix periodistes de Mèxic, i es demana que se li garanteixi un retorn segur, i també a la resta de periodistes que es troben desplaçats per amenaces de grups delictius.

➤ Ha continuat el suport a la Taula per Colòmbia, entitat de segon nivell que aglutina els esforços de les entitats catalanes que cooperen amb Colòmbia, i que ha centrat la seva tasca en diverses activitats d'incidència política per a la protecció de les persones defensores dels drets humans i per a la construcció de pau a Colòmbia. Aquest any, destaca la participació activa de l'Ajuntament de Barcelona en la delegació catalana de verificació sobre la situació dels drets humans a Colòmbia arran de la violència generada per la mobilització del "Paro Nacional" i en les XIX Jornades sobre Colòmbia, amb el títol: *Cinc anys després de l'Acord, on és la Pau a Colòmbia?*

- Després que l'any 2020 s'hagués de cancel·lar el Cicle Anual de Drets Humans i Festival del Tibet, arran de la pandèmia per la COVID-19, enguany s'ha reprès el suport de la DJGCI a aquest esdeveniment, que ha celebrat la seva IX edició.
- En conveni amb SODEPAU s'ha donat suport a la "Mostra de Cinema Àrab i Mediterrani 2021", amb l'objectiu de promoure i consolidar la presència de la cultura àrab i mediterrània a Barcelona. També s'ha mantingut la programació als districtes de Ciutat Vella i Gràcia. Així mateix, s'ha fet una aposta per a incrementar el catàleg de pel·lícules disponibles a canals de *streaming*.
- S'ha donat continuïtat i s'ha aprofundit en la tasca duta a terme el 2020 amb el Consell de la Joventut de Barcelona (CJB), amb l'objectiu de reforçar el paper del CJB com a agent compromès amb les lluites dels pobles en situació de vulneració i amb la construcció d'una Barcelona solidària i responsable. Ha estat l'any de reforçament i relançament del CJB gràcies a les aliances creades amb un important nombre d'agents d'arreu, incloses persones defensores dels drets humans, que han participat en el procés de l'Àgora dels 100 i en el I Fòrum Internacional Youth Act!, i pel ressò que va tenir l'esdeveniment. La valoració del Fòrum ha estat molt positiva.
- En el marc de la col·laboració que la DJGCI manté amb l'entitat Reds en relació amb l'Observatori d'incidència política per a la protecció internacional dels drets humans, es va participar en la II Trobada internacional virtual de governs locals europeus i incidència en protecció internacional dels drets humans, amb una intervenció sobre les possibilitats d'acció, a partir de l'experiència de Barcelona.
- Entre el 15 i el 17 d'octubre va tenir lloc a Barcelona el Congrés Internacional de Pau de l'*International Peace Bureau* (IPB) amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona. Sota el lema "*(RE)Imagine our world: action for Peace and justice*", 900 persones es van trobar a Barcelona i 1.700 s'hi van connectar de forma virtual per parlar de qüestions com el desarmament nuclear, la justícia climàtica, el racisme i els drets dels pobles indígenes.

6. Convocatòria de subvencions 2021

La convocatòria de subvencions a les entitats dedicades a l'àmbit de la justícia global i la cooperació internacional 2021 es va aprovar en data 11 de febrer de 2021 per la Comissió de Govern. La convocatòria representa un dels principals instruments amb què compta l'Ajuntament de Barcelona per assolir els objectius fixats en el pla anual i en el mateix PD, a més d'una excel·lent oportunitat per complementar altres actuacions de cooperació d'iniciativa directa i cooperació multilateral.

S'han mantingut els tres programes principals d'anys anteriors: Cooperació per a la justícia global (Programa A), Ciutats específiques (Programa B) i Educació per a la justícia global (Programa C).

A la modalitat genèrica de Cooperació i d'Educació, com a novetat, s'ha prioritzat temàticament els projectes que promouen específicament la sobirania alimentària, la sobirania energètica o la sobirania digital. A més, a la modalitat genèrica de Cooperació s'ha mantingut la prioritització temàtica de la justícia ambiental, i a la modalitat genèrica d'Educació, els projectes centrats en dret a migrar, a desplaçar-se i al refugi.

El requadre següent mostra, de manera sintètica, les modalitats de la convocatòria 2021:

PROGRAMA	MODALITAT		DURADA	
			ANUAL	PLURIENNAL
A. COOPERACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL	A1	Projectes de Cooperació per a la Justícia Global alineats amb els objectius del Pla Director	SI	SI
	A2	Projectes de Cooperació que promoguin l'assistència i protecció en frontera i el dret a migrar	SI	
	A3	Projectes de Cooperació que promoguin la justícia de gènere	SI	
	A4	Projectes de cooperació per a la Justícia global que promoguin l'acompanyament internacional i la protecció de defensors/es de drets humans	SI	
	A5	Intervencions en crisis de llarga durada		SI
B. COOPERACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL A CIUTATS ESPECÍFIQUES	B1	Projectes de Cooperació per a la Justícia Global a ciutats específiques alineats amb els objectius del Pla Director	SI	SI
C. EDUCACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL	C1	Projectes d'Educació per a la Justícia Global alineats amb els objectius del Pla Director	SI	SI
	C2	Projectes d'aprenentatge servei presentats entre una ONG i un o més centres educatius (Educació formal i no formal)	SI	
	C3	Projectes adreçats a promoure la coherència de polítiques públiques envers la Justícia Global		SI
	C4	Projectes d'Educació per a la Justícia Global que promoguin la justícia ambiental, en el context d'emergència climàtica global	SI	

Alinear aquest instrument amb l'estratègia municipal és especialment rellevant, atès el volum de recursos gestionats a través seu: dos terços del total del pressupost de despeses de la DJGCI. En concret, enguany, el 68% del pressupost assignat a aquesta Direcció.

La convocatòria s'ha articulada al voltant de les quatre fites que pretén assolir la cooperació per a la justícia global: justícia econòmica, justícia ambiental, justícia de gènere, i el dret de les persones al refugi, a desplaçar-se i a migrar. Geogràficament, el PD prioritza les ciutats següents: Amman, Saïda, Tetuan, Tunis, poblacions de Cisjordània i Franja de Gaza (Mediterrània i Orient Mitjà); Maputo i Dakar (Àfrica Subsahariana); L'Havana i les ciutats colombianes implicades en el procés de pau (Amèrica Llatina i Carib).

Per sisè any consecutiu, s'ha establert la via telemàtica com a única via de presentació de sol·licituds i documentació complementària, amb l'objectiu d'agilitar els tràmits i racionalitzar el nombre de documents a presentar, que s'ha reduït substancialment.

L'anunci de la convocatòria es va publicar en el Butlletí Oficial de la Província (BOPB) de 17 de febrer. El termini de presentació de sol·licituds va comprendre 15 dies hàbils, del 18 de febrer al 10 de març.

La resolució d'admissió i no admissió de sol·licituds es va publicar el 18 de maig. La resolució provisional d'atorgament i denegació de subvencions es va publicar el 9 de setembre, i la definitiva, el 26 d'octubre.

Crèdit pressupostari

El crèdit pressupostari de la convocatòria ha estat de 7.070.000 euros, d'aquests 7.070.000 euros, 5.070.000 han anat a càrrec de pressupost 2021 (projectes anuals i primeres anualitats de projectes pluriennals) i 2.000.000 aniran a càrrec de pressupost 2022 (segones anualitats de projectes pluriennals).

En total, la convocatòria ha previst deu modalitats de projectes, agrupades en tres programes: Cooperació per a la Justícia Global (previst: 3.170.000 EUR; executat: 3.332.196,91 EUR); Cooperació per a la Justícia Global a Ciutats Específiques (previst: 1.800.000 EUR; executat: 1.637.803,09 EUR), centrada en reforçar els governs locals de les ciutats sòcies en el desplegament de les polítiques municipals; i Educació per a la Justícia Global (previst: 2.100.000 EUR; executat: 2.100.000 EUR):

CONVOCATÒRIA 2021	Pressupost executat	
	Pagament 2021	Pagament 2022
Cooperació per a la Justícia Global		
A1 Anuals	528.581,28	
A1 Pluriennals	499.762,38	445.450,37
A2 Anuals	120.471,61	
A3 Anuals	795.937,28	
A4 Anuals	359.993,99	
A5 Pluriennals	300.000,00	282.000,00
TOTAL A	2.604.746,54	727.450,37
Cooperació per a la Justícia Global a ciutats específiques		
B1 Anuals	139.325,86	
B1 Pluriennals	775.927,60	722.549,63
TOTAL B	915.253,46	722.549,63

Educació per a la Justícia Global		
C1 Anuals	376.508,44	
C1 Pluriennals	294.590,25	292.881,70
C2 Anuals	332.259,81	
C3 Anuals	305.995,04	257.118,30
C4 Anuals	240.646,46	
TOTAL C	1.550.000,00	550.000,00
Totals	5.070.000,00	2.000.000,00
	7.070.000,00	

D'altra banda, la quantitat compromesa per a l'exercici 2021 de la convocatòria 2020 va ser de 2.000.000,00 EUR.

Projectes presentats i finançats

Es van presentar un total de 131 entitats, amb 225 projectes, per un valor total de 14.511.518,64 EUR. D'aquests, finalment se'n van subvencionar, 112 (un 49,78% dels projectes presentats, un 53,33% dels valorats i un 58,64 % dels aprovats) amb un valor de 7.070.000,00 EUR (un 48,72 % de l'import total sol·licitat).

	Projectes presentats 2021	Projectes valorats 2021	Projectes aprovats (50 punts o més)	Projectes subvencionats 2021	% projectes subvencionats sobre presentats	% projectes subvencionats sobre valorats	% projectes subvencionats sobre aprovats
A anuals	63	59	52	32	50,79%	54,24%	61,54%
A pluriennals	28	27	26	12	42,86%	44,44%	46,15%
B anuals	3	3	2	2	66,67%	66,67%	100,00%
B pluriennals	20	18	17	12	60,00%	66,67%	70,59%
C anuals	67	62	55	36	53,73%	58,06%	65,45%
C pluriennals	44	41	39	18	40,91%	43,90%	46,15%
Totals	225	210	191	112	49,78%	53,33%	58,64%

Pel que fa a la tipologia de dels projectes subvencionats, gairebé la meitat (54) correspon al Programa d'Educació per a la Justícia Global, 44 projectes, al Programa de Cooperació Internacional, i 14, al Programa de Cooperació a Ciutats Específiques.

7. Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament

Malgrat les limitacions derivades del compliment de les mesures per la situació de pandèmia, el Consell ha mantingut una activitat rellevant en la vessant d'incidència política amb l'aprovació de sis declaracions:

- Declaració de suport a la defensora dels drets humans Helena Maleno (30 abril 2021).
- Declaració de suport a la defensora dels drets humans Juana Ruiz (30 abril 2021)
- Declaració de suport a la ciutadania colombiana amb l'objecte que el govern colombià garanteixi drets fonamentals i protegeixi qui els exerceix (9 de maig de 2021)
- Declaració davant l'ofensiva a gran escala contra el poble palestí (20 maig 2021)
- Declaració de condemna per la criminalització de les organitzacions de la societat civil palestina (12 novembre 2021)
- Comunicat sobre la cancel·lació de la personalitat jurídica al *Colectivo de Mujeres de Matagalpa*, de Nicaragua.(19 novembre 2021)

Aquests documents es poden consultar a l'apartat de ["Documentació" del web del Consell](#).

Això ha estat possible per l'aplicació, cada cop de forma més àgil, del procediment que té el Consell per presentar i aprovar propostes de declaracions sense haver de reunir el Ple. Les reunions dels seus òrgans de govern s'han celebrat en format telemàtic, cinc reunions de la Comissió Permanent i una reunió del Ple, a més de les trobades dels grups de treball del Consell.

Malauradament, l'anul·lació del Reglament de Participació Ciutadana de l'Ajuntament per part del TSJ de Catalunya (en aplicació de la seva sentència del 25-10-2019) ha impedit poder dur a terme la renovació dels membres del Consell per adequar la seva composició al que estableix el Reglament de Funcionament del Consell. Aquesta tasca i la participació del Consell en el procés d'avaluació del Pla Director de Cooperació per a la Justícia Global 2018-2021 han quedat ajornades, aquesta última degut al fet que no va ser possible la contractació dels serveis de suport al procés participatiu.

Podem destacar, entre altres activitats realitzades, la *Trobada sobre la Capitalitat de l'Alimentació Sostenible: propostes, mancances i oportunitats* organitzada pel Consell mitjançant un grup de treball i que va tenir lloc el 23 de juny. Una altra iniciativa interessant d'aquest any va ser el suport a la candidatura de l'Arcadi Oliveras per a la Medalla d'Honor de la Ciutat 2021.

S'han concretat dues propostes per a la creació de nous grups de treball, un sobre cooperació i universitats i l'altre referent a la cooperació entre Barcelona i Palestina derivat d'una de les propostes contingudes en la declaració aprovada pel Consell el 12.11.2021, que ja han iniciat la seva activitat.

8. Equip humà i col·laboracions

Durant l'any 2021, l'equip humà de la DJGCI de l'Ajuntament de Barcelona ha estat format per 13 persones en plantilla. D'aquestes, 3 formen part del personal administratiu, 9 són personal tècnic i 1 n'és el director.

Pel que fa al personal tècnic, les funcions es distribueixen de la manera següent:

- Adjunta a direcció, referent per als projectes de drets humans, i coordinació de la convocatòria anual de subvencions (1)
- Referent per al Pròxim Orient i Àfrica Oriental i punt focal per a la cooperació bilateral directa entre ciutats (1)
- Referent per a la Mediterrània i l'Àfrica de l'Oest (1)
- Referent per a l'Amèrica Llatina i Carib (1)
- Referent per a Centreamèrica i punt focal per a l'acció humanitària i emergències (1)
- Referent per a l'Educació per a la Justícia Global i pau(1)¹
- Referent de Coherència de Polítiques (1)
- Secretària del Consell de Cooperació, referent de projectes de migració i refugi i punt focal de comunicació (1)
- Gestió econòmica (1)

El personal administratiu porta a terme les tasques següents:

- Secretària del director (1)
- Suport administratiu general (2)

A més, el mes de juliol vam incorporar a la DJGCI dues persones en pràctiques procedents de l'FP dual, que hi treballaran fins al juny de 2022: una, de l'FP de gestió administrativa; i una altra de l'FP de màrqueting i publicitat digital. Aquestes persones fan suport a tasques de gestió de subvencions, comunicació i xarxes socials, i altres tasques de gestió administrativa.

A més del personal propi, i amb la voluntat de fonamentar la cooperació en la mobilització de coneixements, la DJGCI compta amb el suport de nombrosos tècnics i tècniques de diverses àrees de l'Ajuntament de Barcelona. La seva tasca resulta crucial per teixir la complicitat necessària per dur a terme la cooperació bilateral directa i donar suport a altres iniciatives impulsades en concertació amb altres entitats.

Al llarg de l'any, 52 tècnics i tècniques vinculats a l'Ajuntament de Barcelona han col·laborat amb els seus homòlegs dels països i ciutats prioritàries per compartir el seu coneixement i experiència en diversos àmbits de la gestió municipal.

¹ La persona referent, també dona suport a la coordinació de la convocatòria de subvencions.

# Tècnics	Departament	Ciutat/iniciativa (País)
6	Drets Socials – Feminismes i LGTBI	Sarajevo (BiH), Bogotà (Colòmbia) Montevideo (Uruguai) i Lima (Perú)
4	Ecologia Urbana (Projectes Urbans)	Betlem i Gaza (Palestina) i Cali (Colòmbia)
3	Ecologia Urbana (Gerència de l'Arquitecte en Cap)	Bogotà (Colòmbia), l'Havana (Cuba) Puebla (Mèxic), Mendoza (Argentina) i Cuenca (Equador); Tunis (Tunísia)
4	ICUB – Direcció del Sistema Municipal d'Arxius	Medellín, Cali i Bogotà (Colòmbia); <i>Red Nacional de Bibliotecas</i> (Colòmbia); L'Havana (Cuba)
7	Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps	Bogotà (Colòmbia), Montevideo (Uruguai), Lima (Perú) i Tetuan (Marroc)
3	ICUB - Consorci Biblioteques de Barcelona	Medellín, Cali i Bogotà (Colòmbia); <i>Red Nacional de Bibliotecas</i> (Colòmbia); L'Havana (Cuba)
3	IMSS	Bogotà (Colòmbia)
3	Foment de Ciutat	Bogotà i Cali (Colòmbia)
3	ICUB-MUHBA	L'Havana (Cuba) i Bogotà (Colòmbia)
3	Barcelona Activa	Bogotà (Colòmbia), Montevideo (Uruguai), Lima (Perú) i Dakar (Senegal)
2	Ecologia Urbana (Prospectiva i Mediambient)	Maputo (Moçambic) i Amman (Jordània)
2	Agència de Salut Pública	Maputo (Moçambic)
2	Institut Municipal de Persones amb Discapacitat	Amman (Jordània)
2	Pla Estratègic Metropolità de Barcelona	Cali (Colòmbia)
1	Oficina de Dades	Dakar (Senegal)
3	Barcelona Regional	Tunis (Tunísia)
1	Institut Municipal de Mercats	Tunis (Tunísia)
52	TOTAL	

9. Millora de capacitats i estructura

La DJGCI ha dut a terme una sèrie d'iniciatives per millorar l'impacte de les seves actuacions.

Quant als contractes relacionats amb el funcionament de la DJGCI, val a dir que la valoració tècnica dels projectes presentats a la convocatòria s'ha externalitzat amb un cost de 38.798,65 EUR pel que fa al programa de Cooperació internacional i Ciutats específiques, i un cost de 33.676,72 EUR pel que fa al programa d'Educació per a la Justícia Global.

Així mateix, s'han externalitzat les tasques relacionades amb el seguiment de projectes de convocatòries de subvencions anteriors, amb un cost de 93.581,40 EUR. Aquestes tasques consisteixen en la revisió tècnica i econòmica dels informes de seguiment i finals, i l'estudi de sol·licituds de modificacions.

A nivell de funcionament general, s'ha seguit treballant, amb el suport de la Direcció d'Innovació Social de la Gerència d'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI i de l'IMI (Institut Municipal d'Informàtica) en la creació d'una nova base de dades interna, com a eina bàsica per a la gestió de projectes i el seu seguiment pressupostari, que doni resposta a les necessitats actuals de la DJGCI. Aquesta nova eina ampliarà el ventall d'explotació de dades i en permetrà la interacció amb l'aplicació genèrica de gestió de subvencions de l'Ajuntament de Barcelona. La base de dades permet donar un seguiment adequat al grau d'assoliment dels compromisos fixats en el PD i facilitar als grups municipals, entitats i persones interessades tota la informació referent a les actuacions endegades.

Així mateix, en termes de rendició de comptes, s'ha anat actualitzant el web de Cooperació Internacional (barcelona.cat/ciutat_global), en els seus apartats diferenciats: Cooperació Ciutat-Ciutat, Acció Humanitària i Emergències, Barcelona protegeix periodistes de Mèxic, Barcelona educa per a la Justícia Global.

A partir del mes d'octubre la DJGCI ha disposat d'un compte propi de Twitter @BCNJustGlobal que va assolir la xifra de 686 persones seguidores en el període octubre-desembre.